

Asia: VN/24353/2024

HE eurooppalaista medianvapausasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle eurooppalaista medianvapausasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi.

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi uusi laki mediamarkkinoiden valvonnasta. Laissa säädettäisiin asetuksen toimeenpanon edellyttämät täydentävät kansalliset säännökset mediamarkkinoiden keskittymien arvioinnista ja lain ja asetuksen noudattamisen valvonnasta.

Liikenne- ja viestintävirasto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Virasto pitää esityksen taustalla olevaa medianvapausasetusta ja sen tavoitteita tärkeinä. Virasto toteaa lisäksi seuraavaa:

Mediamarkkinoiden keskittymisen arviointi

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki mediamarkkinoiden valvonnasta, jolla toimeenpantaisiin medianvapausasetuksen mediamarkkinoiden keskittymien arviointia koskevat menettelysäännöt. Yrityskaupasta olisi ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, joka arvioi yrityskaupan median-vapausasetuksessa säädettyjen kriteerien mukaisesti. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin tulisivat yrityskaupat, joissa osapuolten liikevaihto on kilpailulain 22 §:n 1 momentin mukainen. Liikenne- ja viestintävirasto pitää sekä yritysten että viranomaisten kannalta selkeänä liikevaihtorajan asettamista kilpailulain yrityskauppavalvonnan liikevaihtorajaa vastaavaksi.

Liikenne- ja viestintäviraston olisi julkaistava arviointi yrityskaupan vaiku-tuksista yleisön saataville. Viranomaisresurssien niukkuus ja hallitusohjelman sääntelyn keventämispyrkimykset huomioon ottaen Liikenne- ja vie-tintävirasto pitää hyvänä velvollisuutta julkaista arviointi raskaampien sääntelykeinojen sijaan.

Tietokanta omistussuhteista

Ehdotuksessa esitetään Liikenne- ja viestintävirastolle tehtäväksi kehittää asetuksen 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja tiedotusvälineiden omistussuhteita koskeva kansallinen tietokanta. Kansallisen tietokannan tulisi sisältää kaikki asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa luetellut tiedot kunkin mediapalvelun tarjoajan osalta sisältäen muun muassa niille jaettujen valtion mainontaan tarkoitettujen julkisten varojen vuotuinen kokonaismäärä. Liikenne- ja viestintävirasto pitää hyvänä, että esityksessä jätetään avoimeksi tietokannan toteutumistapa. Valtion talouden säästötavoitteet huomioon ottaen tehtävä tullee pelkistetysti toteuttamaan viraston internet-sivuilla julkaistavan excel-taulukon muodossa.

Valtion mainonta

Laissa säädettäisiin lisäksi viranomaisten ja julkisten tahojen veloitteesta ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle, kun valtion mainosmenoja koskevat tiedot on julkaistu mukaan lukien tiedot siitä, missä ja mitä tietoja on julkaistu. Liikenne- ja viestintäviraston tehtäväksi säädettäisiin myös seurata valtion mainosmenojen jakautumista ja raportoida siitä vuosittain. Toisin kuin mitä edellä on todettu mediapalveluntarjoajien osalta, ei asetus velvoita kansallisia viranomaisia kehittämään tietokantaa, joka sisältäisi julkisten toimijoiden mainostietoja.

Valtionvarainministeriössä on käynnissä esityksessä mainittu kansallista julkisten hankintojen tietovarantoa ja ostolaskudatan julkaisemista koskeva hanke. Hankkeen tavoitteena on perustaa kansallinen hankintatietovaranto, jossa julkaistaisiin eri julkisyhteisöjen ostolaskutiedot. Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan on kannatettavaa edistää mallia, jossa hankintatietovarantoon kerättävät ja sitä kautta julkaistavat tiedot sisältäisivät myös viranomaisten ja julkisten tahojen markkinointia ja ilmoitustoimintaa koskevat tiedot medianvapausasetuksen veloitteiden mukaisesti. Ratkaisumallissa viranomaisten ja julkisten tahojen ei tarvitsisi erikseen julkaista valtion mainontaan liittyviä tietoja ja ilmoittaa niistä Liikenne- ja viestintävirastolle, vaan tiedot olisivat julkisesti kaikkien nähtävillä Valtiokonttorin ylläpitämässä tietovarannossa. Ratkaisu vähentäisi merkittävästi viranomaisille ja julkisille tahoille veloitteesta aiheutuvaa hallinnollista taakkaa, minkä lisäksi tiedot olisivat niitä tarkastelevalle yleisölle helpommin saatavissa ja hyödynnettävissä. Mikäli tämä ratkaisumalli ei etene, ei julkisten toimijoiden mainontaa koskevia tietoja ole mistään keskistetyksi saatavilla. Ainoastaan mediayhtiöiden asetuksen mukaiset tiedot julkaistaisiin Liikenne- ja viestintävirasto koostaman excelin muodossa.

Euroopan mediapalvelulautakunta

Medianvapausasetuksen myötä eurooppalaisten audiovisuaalisen media-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöryhmä (ERGA) korvataan uudella Euroopan mediapalvelulautakunnalla. Lautakunnan tehtäväksi tulee ERGA:lle kuuluneiden tehtävien lisäksi mediavapaussäädöksessä säädetyt uudet tehtävät. Lautakunnan tehtäväkentän laajenemisen myötä myös kansallisille sääntelyviranomaisille tulee merkittävästi lisää kansainvälisiä tehtäviä. Mediapalvelulautakunnan työhön pystytään nykyisillä henkilöresursseilla osallistumaan vain seurantaroolissa ja tällöinkin teemat valikoiden.

Vaikutukset resursseihin

Ehdotetun sääntelyn myötä Liikenne- ja viestintäviraston aiheutuu uusia tehtäviä arviolta 2 henkilötyövuoden edestä sisältäen asetuksen sääntöjen noudattamisen valvontaan, rekisterinpitoon ja –kehittämiseen, yrityskauppojen vaikutusten arviointeihin sekä uuden Euroopan mediapalvelulautakunnan uuteen rooliin liittyvät tehtäviä. Lisäksi valtion mainonnan jakautumisen seuranta ja vuosittainen raportointi lisää viraston tehtäviä arviolta 1 henkilötyövuoden edestä. Liikenne- ja viestintävirastossa keskimääräinen henkilötyövuoden hinta on viraston mukaan 100 000 euroa.

Medianvapausasetuksen toimeenpanosta johtuvista uusista Liikenne- ja viestintäviraston tehtävistä aiheutuvat kustannukset on hallitusohjelman linjausten mukaisesti tarkoitus kattaa viraston nykyisten toimintamenojen puitteissa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että virasto ei saa lisärahoitusta uusien tehtävien hoitamiseksi vaan tehtävät hoidetaan olemassa olevilla resursseilla. Kuten edellä tietokantaan liittyen todetaan, mediavapaussäädöksen uudet viranomaistehtävät pystytään olemassa olevilla resursseilla hoitamaan vain vähimmäistasolla.

Virta Päivi-Maria
Liikenne- ja viestintävirasto